

Rząd wobec epidemii – oceny w pierwszej połowie listopada

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 20 stycznia 2020 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

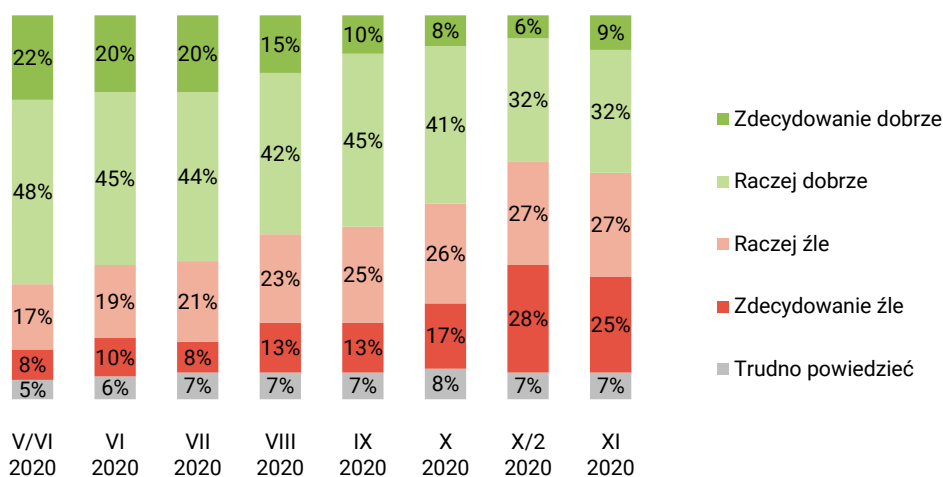
Dynamicznie rosnąca w październiku liczba potwierdzonych zakażeń SARS-CoV-2 i związane z tym wyzwania dla funkcjonowania systemu opieki zdrowotnej w Polsce przełożyły się na wyraźne pogorszenie ocen polityki rządu. Obecnie, wraz z zahamowaniem liczby odnotowanych zakażeń i wzmocnieniem działań mających na celu walkę z epidemią, można mówić o większej stabilizacji opinii o polityce rządu¹.

JAK RZĄD RADZI SOBIE ZE ZWALCZANIEM EPIDEMII?

Po wyraźnym pogorszeniu opinii o skuteczności rządu w walce z epidemią, w listopadzie oceny jego działań w tym zakresie nieco się poprawiły. Nadal jednak ponad połowa badanych (52%, o 3 punkty mniej niż w trzeciej dekadzie października) uważa, że rząd źle radzi sobie z epidemią. Starania rządu docenia 41% ankietowanych (o 3 punkty więcej niż poprzednio).

CBOS

RYS. 1. Jak, ogólnie rzecz biorąc, ocenia Pan(i) działania rządu mające na celu walkę z epidemią koronawirusa w Polsce?

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (366) przeprowadzono w ramach procedury mixed-mode na reprezentatywnej imiennej próbie pełnoletnich mieszkańców Polski, wylosowanej z rejestru PESEL.

Każdy respondent wybierał samodzielnie jedną z metod:

- wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI),
- wywiad telefoniczny po skontaktowaniu się z ankieterem CBOS (CATI) – dane kontaktowe respondent otrzymywał w liście zapowiadnym od CBOS,
- samodzielne wypełnienie ankiety internetowej, do której dostęp był możliwy na podstawie loginu i hasła przekazanego respondentowi w liście zapowiadnym od CBOS.

We wszystkich trzech przypadkach ankieta miała taki sam zestaw pytań oraz strukturę. Badanie zrealizowano w dniach od 5 do 15 listopada 2020 roku na próbie liczącej 1052 osoby (w tym: 43,0% metodą CAPI, 42,4% – CATI i 14,6% – CAWI).

Opinie o skuteczności rządu w walce z epidemią zależą w głównej mierze od orientacji politycznej i, szerzej, światopoglądowej. Zadowolona z działań podejmowanych przez rząd jest większość badanych deklarujących prawicowe poglądy polityczne (68%), natomiast większość identyfikujących się z lewicą oraz politycznym centrum ocenia je krytycznie (odpowiednio 75% i 58%). Ponadto opinie o działaniach rządu są tym lepsze, im częstszy udział w praktykach religijnych.

W elektoratach ugrupowań cieszących się obecnie największym poparciem społecznym działania rządu mające na celu zwalczanie epidemii pozytywnie oceniają przede wszystkim potencjalni wyborcy Prawa i Sprawiedliwości (oraz partii koalicyjnych). Sympatycy pozostałych ugrupowań są na ogół krytyczni w opiniach na temat polityki rządu w tym zakresie.

TABELA 1

Potencjalne elektoraty	Jak, ogólnie rzecz biorąc, ocenia Pan(i) działania rządu mające na celu walkę z epidemią koronawirusa w Polsce?		
	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Prawo i Sprawiedliwość (wraz z Solidarną Polską i Porozumieniem)	88	9	3
Konfederacja WiN (KORWiN, Ruch Narodowy, Braun)	21	75	4
Polska 2050 Szymona Hołowni	13	83	4
Koalicja Obywatelska (PO, Nowoczesna, Inicjatywa Polska, Zieloni)	12	81	7
Lewica (Nowa Lewica – dawnej SLD, Wiosna, Lewica Razem)	7	89	4

Wysiłki rządu doceniają przede wszystkim osoby w wieku 55–64 lata (48%) i starsze (59%), badani z wykształceniem podstawowym (57%) i zasadniczym zawodowym (56%), respondenci o miesięcznych dochodach *per capita* poniżej 1500 zł (52%), a w grupach społeczno-zawodowych – rolnicy (58%). Krytyczni w ocenie skuteczności rządu w zwalczaniu epidemii są w głównej mierze ludzie młodzi: do 34. roku życia (68% ocen negatywnych), mieszkańcy największych miast (66%), osoby stosunkowo dobrze wykształcone i sytuowane (72% badanych z wykształceniem wyższym, 72% mających do dyspozycji miesięcznie co najmniej 3000 zł na osobę w gospodarstwie domowym). W grupach społeczno-zawodowych największym krytycyzmem wyróżniają się kadra kierownicza i specjaliści (73%) oraz właściciele firm (75%).

Z analiz wynika, że starsi respondenci, którzy bardziej niż inni boją się zakażenia, mają jednocześnie względnie duże zaufanie do polityki rządu w kwestii zwalczania epidemii. Zależność między deklarowanymi obawami przed zakażeniem a postrzeganiem polityki rządu w tym zakresie pokazuje, że – rzeczywiście – obawom przed możliwością zakażenia towarzyszą lepsze oceny działań rządu.

TABELA 2

Czy Pan(i) osobiście boi się zarażenia koronawirusem?*	Jak, ogólnie rzecz biorąc, ocenia Pan(i) działania rządu mające na celu walkę z epidemią koronawirusa w Polsce?		
	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Tak, bardzo się boję	50	41	9
Tak, trochę się boję	46	47	7
Nie, raczej się nie boję	29	65	6
Nie, w ogóle się nie boję	27	69	4

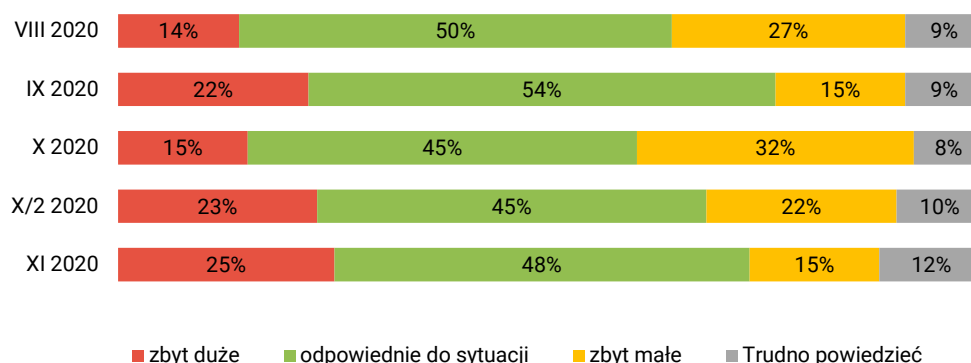
* Pominęto odpowiedzi „Trudno powiedzieć”

Lawinowy wzrost liczby zdiagnozowanych zakażeń skłonił rząd do wprowadzenia w listopadzie kolejnych obostrzeń, m.in. objęcia nauką zdalną także uczniów młodszych klas szkół podstawowych, ograniczenia funkcjonowania galerii handlowych, zamknięcia placówek kulturalnych. Dalsze ograniczenia życia społecznego i gospodarczego (i, co zapewne istotne, zahamowanie wzrostu liczby notowanych zakażeń) sprawiło, że w ostatnich tygodniach zmniejszył się odsetek osób przekonanych, że istniejące obostrzenia są niewystarczające (spadek o 7 punktów procentowych w stosunku do ostatniej dekady października). Blisko połowa badanych (48%) uważa, że obowiązujące obecnie ograniczenia i restrykcje są adekwatne do sytuacji. Pozostali respondenci częściej uznają je za nadmierne (25%) niż za zbyt małe (15%).

Spośród cech społeczno-demograficznych stosunek do istniejących obostrzeń różnicuje przede wszystkim wiek. Im młodszy badani, tym częściej uważają istniejące ograniczenia za zbyt duże: tego zdania jest blisko połowa osób do 24 roku życia (47%). Do grup najbardziej niezadowolonych z polityki rządu w tym zakresie należą właściciele firm: 40% spośród z nich uważa obowiązujące restrykcje za zbyt daleko idące.

CBOS

RYS. 2. Czy obowiązujące obecnie ograniczenia i restrykcje są:

Stosunek do istniejących ograniczeń zależy od orientacji politycznej. Za odpowiednie do sytuacji uznaje je większość badanych deklarujących prawicowe poglądy polityczne (64%) i tylko niespełna jedna trzecia respondentów identyfikujących się z lewicą (33%), którzy równie często uważają wprowadzone obostrzenia za zbyt duże (33%).

Kwestia skali ograniczeń związanych z epidemią budzi kontrowersje w elektoratach. Większość zdeklarowanych wyborców Prawa i Sprawiedliwości uważa istniejące ograniczenia za adekwatne do sytuacji. Tego zdania jest także największa część sympatyków Koalicji Obywatelskiej. Zwolennicy Konfederacji w większości oceniają wprowadzone restrykcje jako nadmierne. Opinię tę podziela też spory odsetek zdeklarowanych wyborców Polski 2050 Szymona Hołowni. Najbardziej podzieleni w ocenach są sympatycy Lewicy.

TABELA 3

Potencjalne elektoraty	Czy obowiązujące obecnie ograniczenia i restrykcje są:			
	zbyt duże	odpowiednie do sytuacji	zbyt małe	Trudno powiedzieć
	w procentach			
Konfederacja WiN (KORWiN, Ruch Narodowy, Braun)	62	27	9	2
Polska 2050 Szymona Hołowni	40	28	18	14
Lewica (Nowa Lewica – dawniej SLD, Wiosna, Lewica Razem)	33	22	30	15
Koalicja Obywatelska (PO, Nowoczesna, Inicjatywa Polska, Zieloni)	31	39	17	13
Prawo i Sprawiedliwość (wraz z Solidarną Polską i Porozumieniem)	6	73	12	9

Stosunek do istniejących ograniczeń determinuje poziom obaw przed zarażeniem koronawirusem. Im są one mniejsze, tym częstsze przekonanie o zbyt daleko idących ograniczeniach i restrykcjach.

TABELA 4

Czy Pan(i) osobiście boi się zarażenia koronawirusem?*	Czy obowiązujące obecnie ograniczenia i restrykcje są:			
	zbyt duże	odpowiednie do sytuacji	zbyt małe	Trudno powiedzieć
	w procentach			
Tak, bardzo się boję	9	58	20	13
Tak, trochę się boję	19	53	16	12
Nie, raczej się nie boję	44	34	13	9
Nie, w ogóle się nie boję	58	29	3	10

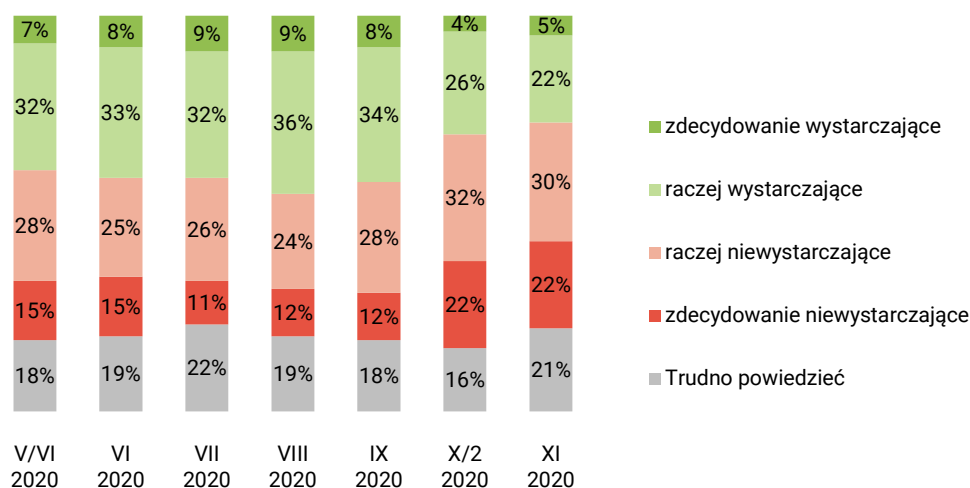
* Pominięto odpowiedzi „Trudno powiedzieć”

OCENA WSPARCIA DLA FIRM I PRACOWNIKÓW

Pogorszenie sytuacji epidemicznej i ograniczenia w działalności gospodarczej sprawiły, że w ostatniej dekadzie października postrzeganie sytuacji firm wyraźnie się pogorszyło. Z 40% do 54% zwiększył się odsetek badanych przekonanych, że dotychczasowe działania rządu mające na celu wsparcie przedsiębiorstw i ich pracowników są niewystarczające. Listopadowe badanie pokazuje stosunkowo niewielkie zmiany opinii. Ogółem 27% respondentów (o 3 punkty mniej niż w październiku) uważa, że pomoc państwa dla firm i pracowników jest wystarczająca. Ponad połowa (52%, o 2 punkty mniej niż poprzednio) określa ją jako niewystarczającą.

CBOS

RYS. 3. Czy działania rządu mające na celu pomoc polskim firmom i ich pracownikom są:

Zróznicowanie opinii w tej kwestii widoczne jest przede wszystkim w odsetkach ocen negatywnych. Przekonanie, że pomoc państwa dla przedsiębiorstw i pracowników jest niewystarczająca, najczęściej wyrażają osoby do 34 roku życia (66%), mieszkańcy największych miast (61%), osoby najlepiej wykształcone i sytuowane (67% badanych z wykształceniem wyższym, 67% ankietowanych o miesięcznych dochodach *per capita* co najmniej 3000 zł). Biorąc pod uwagę sytuację zawodową można dodać, że do osób najczęściej oceniających wdrożone programy osłonowe jako niedostateczne należą właściciele firm (84%), ale także pracownicy administracyjno-biurowi (75%), pracownicy usług (63%) oraz kadra kierownicza i specjaliści (61%).

Istotne znaczenie w tej kwestii ma orientacja polityczna i światopoglądowa. Działania rządu mające na celu wsparcie firm i przedsiębiorców za wystarczające uznaje 45% badanych deklarujących prawicowe poglądy polityczne, natomiast większość identyfikujących się z lewicą (70%) lub politycznym centrum (63%) uważa je za niedostateczne. Ponadto im częstszy udział w praktykach religijnych, tym lepsze oceny działań rządu w tym zakresie.

Przekonanie, że pomoc państwa dla firm i pracowników jest wystarczająca, podziela większość sympatyków Prawa i Sprawiedliwości. Większość zwolenników ugrupowań opozycyjnych jest przeciwnego zdania.

TABELA 5

Potencjalne elektoraty	Czy działania rządu mające na celu pomoc polskim firmom i ich pracownikom są:		
	wystarczające	niewystarczające	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Prawo i Sprawiedliwość (wraz z Solidarną Polską i Porozumieniem)	59	16	25
Konfederacja WiN (KORWiN, Ruch Narodowy, Braun)	19	73	8
Koalicja Obywatelska (PO, Nowoczesna, Inicjatywa Polska, Zieloni)	14	72	14
Polska 2050 Szymona Hołowni	13	78	9
Lewica (Nowa Lewica – dawniej SLD, Wiosna, Lewica Razem)	6	74	20

***

Po wyraźnym pogorszeniu ocen działań rządu w walce epidemią i jej skutkami, w pierwszej połowie listopada opinie w tej kwestii w znacznej mierze ustabilizowały się. Oznacza to jednak, że ponad połowa dorosłych Polaków negatywnie ocenia skuteczność rządu w zwalczaniu epidemii i jednocześnie ponad połowa uważa, że wsparcie państwa dla firm i pracowników jest niewystarczające.

Opracowała

Beata Roguska